

Andrespol • Brójce • Nowosolna • Rokiciny

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "STER"

ul. Rokicińska 125, lok. 26, 95-020 Andrespol
e-mail: biuro@lgd-ster.pl, www.lgd-ster.pl

czystości gleb mają wpływ procesy chemicznej degradacji poprzez niewłaściwą gospodarkę ściekową, odpadową, emisje zanieczyszczeń do powietrza, a także stosowanie środków ochrony roślin i nawożenie pól nawozami sztucznymi.

Degradacja środowiska przyrodniczego wywołana powyższymi czynnikami doprowadziła do znaczącego zanieczyszczenia rzeki Moszczenicy i Miazgi.

Kultura ludowa i tradycja regionu

Tradycje kulturowe wyrażają się m.in. w sposobie zagospodarowania obejść wiejskich. Istotnym ich elementem, o dużej atrakcyjności estetycznej i znaczących walorach przyrodniczych są tradycyjne sady przydomowe.

W życiu mieszkańców ważną rolę odgrywają glazy narzutowe. Stanowią one tradycyjny materiał budowlany do konstrukcji ścian budynków gospodarczych i ogrodzeń. Jako stały element w krajobrazie, towarzyszą rolnikom w ich codziennym życiu, glazy stały się źródłem miejscowych podań i legend. Jedną z nich tłumaczy mnogość glazów różnej wielkości na tym terenie niezwykłą zdolnością ziemi do „rodzenia kamieni”. W rzeczywistości to proces wymarzania glazów z gruntu odpowiedzialny jest za coroczne pojawianie się nowych glazów, niewielkich rozmiarów na powierzchni ziemi. Rzeczywiście może to nasuwać pewne skojarzenia dotyczące narodzin.

Uwarunkowania historyczne

Ważnym historycznym wydarzeniem, które rozegrało się na podlódzkich terenach była tzw. „bitwa Brzeziny”, która rozegrała się w listopadzie i grudniu 1914 roku. W wyniku dwumiesięcznej batalii, w czasie której Brzeziny kilkakrotnie przechodziły „z rąk do rąk”, zniszczonych zostało wiele wsi. Pamiątką tych tragicznych wydarzeń są cmentarze wojenne rozsiane po okolicy.

Kultura

Na obszarze partnerstwa organizowane są liczne imprezy kulturalne, ukierunkowane na zachowanie tożsamości wiejskiej oraz integrację mieszkańców. Oprócz festynów, majówek, odbywają się również konkursy dla dzieci, występy zespołów folklorystycznych. Na terenie Nowosolnej działają 2 zespoły śpiewacze - Wiączynianka i Byszewianie oraz dziecięcy zespół ludowy ze świetlicy środowiskowej „Kotwica”. Na terenie Andrespola działa Zespół Pieśni i Tańca „Wiśniowa Góra”, obchodzący w roku 2011 r. 55-lecie. Życie kulturalne gminy Rokiciny skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Rokicinach, którego celem nadrzędnym jest upowszechnianie kultury na jej terenie. W Ośrodku działa Folklorystyczny Zespół Pieśni i Tańca „Rokicinka”. Zespół istnieje z przerwami od ponad 20 lat. Trzydziestoosobowa grupa młodzieży kontynuuje i podtrzymuje tradycje swoich rodziców. Gmina Brójce może pochwalić się Gminnym Ośrodkiem Kultury w Brójcach, który poza organizacją wielu imprez oraz prowadzeniem rozmaitych zajęć dla mieszkańców, słynie z dziecięcego Zespołu Tanecznego Bukowiaczek. Na terenie gminy Nowosolna prym w działaniach kulturalnych wiecie placówka oparta o innowacyjną ideę łączenia kultury z ekologią. Mowa tu, o niezwykle aktywnym na obu polach, Gminno – Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

Andrespol • Brójce • Nowosolna • Rokiciny

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "STER"

ul. Rokicińska 125, lok. 26, 95-020 Andrespol
e-mail: biuro@lgd-ster.pl, www.lgd-ster.pl

Mini-skrypt dla uczestników konkursu wiedzy o Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD STER pn. Razem możemy więcej...

Niniejszy skrypt jest wyciągiem, wybranych pod kątem konkursu, tekstów z Lokalnej Strategii Rozwoju. Stanowi on podstawę przygotowań do konkursu. Swoją wiedzę można rozszerzyć zapoznając się z pełną treścią Lokalnej Strategii Rozwoju, którą można pobrać na stronie internetowej naszego Stowarzyszenia: www.lgd-ster.pl.

Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR).

Lokalna Grupa Działania STER - utworzona na obszarze gmin: Andrespol, Brójce i Nowosolna (nazwa pochodzi od pierwszych liter Stowarzyszenia Twórczej Edukacji i Rozwoju, które to zawiązało się w efekcie realizacji Schematu I Pilotażowego Programu Leader +). W roku 2008 do LGD dołączyła gmina Rokiciny.

Organy Zarządzające LGD STER

Walne Zebranie:

Jest najwyższą władzą Stowarzyszenia;

W Walnym Zebraniu uczestniczą członkowie zwyczajni Stowarzyszenia oraz, z głosem doradczym, członkowie wspierający, członkowie honorowi i zaproszeni goście.

Zarząd:

Jest organem wykonawczym Stowarzyszenia; 8 osób powołanych przez Walne Zgromadzenie na okres 4 lat, w sposób zapewniający równą reprezentację przedstawicieli gmin: Andrespol, Brójce, Nowosolna i Rokiciny. W skład wchodzi: Prezes, Wiceprezesi, Sekretarz, Skarbnik. W składzie Zarządu co najmniej 50% stanowią osoby wskazane przez partnerów społecznych i gospodarczych, a żadna z pól nie stanowi mniej niż 40% jego składu.

Rada Stowarzyszenia:

Jest wybierana przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia spośród członków tego Stowarzyszenia. W skład Rady wchodzi 16 osób wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków.

Komisja Rewizyjna:

Komisja Rewizyjna składa się z 4 członków wybranych przez Walne Zebranie.

Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Stowarzyszenia.

Opis i charakterystyka obszaru objętego LSR

Lokalna Grupa Działania STER obejmuje obszar czterech sąsiadujących ze sobą gmin wiejskich: Andrespol, Brójce, Nowosolna oraz Rokiciny. Gminy położone są w centralnej Polsce, w województwie łódzkim - wchodząc w skład powiatu Łódzkiego Wschodniego – trzy pierwsze zajmują jego północną i centralną część. Czwarta gmina Rokiciny to obszar północno-zachodni powiatu tomaszowskiego (łódzkiego). Obszar Partnerstwa obejmuje blisko 237,81 km².

Trzy gminy wchodzące w skład Lokalnej Grupy Działania STER, czyli gmina Nowosolna, gmina Andrespol oraz gmina Brójce, sąsiadują bezpośrednio z terenami miasta Łódź (są położone na wschód od miasta).

Obszar partnerstwa obejmujący gminy: Andrespol, Nowosolną, Brójce i Rokiciny jest spójny pod względem przyrodniczym, gospodarczym i społeczno-kulturowym. Walory przyrodnicze Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, lasów Wiączyńskich i Spalsko-Rogowskich, stawy i zbiorniki wodne są elementem przestrzeni każdej z gmin. Jest to jeden z atutów tego obszaru, ważny nie tylko dla mieszkańców, ale dla całej aglomeracji łódzkiej. Zdania tego byli uczestnicy warsztatów, zorganizowanych celem budowania Lokalnej Grupy Działania, reprezentujący wszystkie sektory i gminy wchodzące w skład obszaru partnerstwa. Są oni przekonani, że dla realizacji tematu wiodącego, związanego z poprawą jakości życia można wykorzystać walory przyrodnicze, położenie geograficzne w sąsiedztwie Łodzi.

Uwarunkowania geograficzne, przyrodnicze, lasy i zieleń urządzona

Wyraźne urozmaicenie rzeźby i podstawowy walor krajobrazowy stanowi dolina rzeki Miazgi, płynącej przez obszar gmin Andrespol i Brójce, z północnego-zachodu w kierunku południowo-wschodnim. Na terenie gminy Rokiciny zróżnicowanie terenu jest również za sprawą sieci cieków (rzeka Piasecznica, Pańkówka i Łaznowianka).

Flora obszaru partnerstwa jest bogata i zróżnicowana. Można szacować, że występuje tu około 700 gatunków roślin naczyniowych (na podstawie przeprowadzonych badań w Parku Krajobrazowym wykazano występowanie 735 gatunków roślin naczyniowych, tj. łącznie paprotników i roślin kwiatowych). Występuje tu kilkadziesiąt gatunków, które zaliczone zostały do listy zagrożonych w skali regionu. Stwierdzono obecność około 20 gatunków roślin prawnie chronionych. Do gatunków ściśle chronionych należą m.in. paprotka zwyczajna, widlak goździsty, kukulka szerokolistna. Najliczniej chronione gatunki występują na terenie lasów uroczyska Wiączyń, gdzie często spotkać można m.in. przylaszczkę pospolitą i wawrzynka wilczełyko. Na zatorfionych łąkach pod Palczewem występuje chroniony przedstawiciel rodziny storczykowatych – kruszczyk błotny. Na niewielkim śródleśnym torfowisku w uroczysku Kraszew występuje natomiast owadożerna rosiczka okrągłolistna. Na terenie tego uroczyska odnotowano także stanowisko niezwykle rzadkiej w regionie koniczyny łubinowatej. Rośliny chronione częściowo są reprezentowane m.in. przez barwinka pospolitego, bluszcz pospolity, kalinę koralową, kocanki piaskowe, kopytnik leśny, przytulię wonną i inne.

Duże stosunkowo zagęszczenie ludności, niewielki udział lasów w strukturze powierzchniowej oraz nasilona na części obszaru urbanizacja powodują, że fauna jest stosunkowo skromna. Największe bogactwo i zróżnicowanie fauny związane jest z kompleksami leśnymi, zwłaszcza z fragmentami najmniej przekształconymi przez człowieka. Stwierdzono w tym obszarze występowanie około 20 chronionych gatunków bezkręgowców, w tym dużą liczbę chronionych gatunków trzmieli i gatunków z rodzaju biegacz. Występuje tu przynajmniej 10 gatunków płazów. Pospolita jest tu nadal - rzadka w innych regionach - rzekotka drzewna. Liczbę gatunków ptaków gniazdujących na tym terenie można oszacować na ponad 100.

Przed kilku laty stwierdzono na terenie uroczyska Wiączyń gniazdowanie bociana czarnego. Na uwagę zasługuje występowanie kilkunastu gatunków nietoperzy.

Mimo silnej presji urbanizacyjnej nadal występuje bocian biały. W dolinie Miazgi - w Bedoniu Wsi - znajduje się

notowane od lat i podawane w literaturze stale zajęte gniazdo bociana białego.

Największe powierzchnie leśne znajdują się w środkowej części obszaru LSR (stanowią 25% powierzchni terenu) i związane są przede wszystkim z dwoma dużymi kompleksami Kraszew i Wiączyń. Obszary leśne gminy Rokiciny znajdują się w dwóch dużych kompleksach. Największy z nich występuje w części północno-zachodniej i zawiera rezerwat przyrody „Łaznów”. Pod względem przyrodniczym lasy są zróżnicowane i występuje tu cała gama leśnych zbiorowisk roślinnych. W blisko 1000 hektarowym Lesie Wiączyńskim zachowały się liczne fragmenty drzewostanów naturalnych z udziałem jodły, buka, świerka i jawora. Są to pozostałości niegdyś rozległej Puszczy Łódzkiej. Na terenie uroczyska, w jego północno-wschodnim skraju, znajduje się, utworzony w 1958 r., rezerwat bukowy „Wiączyń”, gdzie zachowały się 300-letnie okazy buków. Położona w sąsiedztwie Lasu Wiączyńskiego wieś - Wiączyń Dolny - założona została najprawdopodobniej w XVI w. i była początkowo osadą leśną. W XIX w. istniał tu tartak parowy należący do łódzkiego przedsiębiorcy Karola Scheiblera. W lesie, niedaleko Wiączynia Dolnego znajduje się cmentarz z I wojny światowej. Znajduje się tam wiele mogił żołnierzy rosyjskich i niemieckich. Ponadto, w lesie tym, niedaleko wsi Teolin, znajduje się mogiła zbiorowa Polaków pomordowanych przez hitlerowców w czasie II wojny światowej, uznana jako miejsce pamięci narodowej.

Na terenie partnerstwa znajduje się kilka zespołów urządzonej zieleni o charakterze parkowym. Obiektem tego typu jest park w Giemzowie. Drugim obiektem jest park podworski w Woli Rakowej, który pełni rolę parku wiejskiego i nie jest objęty ochroną. W gminie Nowosolna cennym zespołem jest park podworski w Byszewach, z kolekcją okazałych drzew, w tym dębem szypułkowym o prawie sześciometrowym obwodzie. Parki w Giemzowie i Byszewach wpisane są do Rejestru Zabytków województwa łódzkiego

Gmina Andrespol należy do stosunkowo ubogich w zasoby zieleni urządzonej. Znajdują się tu: dwa niewielkie zespoły zieleni parkowej ogólnie dostępnej w Bedoniu Nowym - park przypałacowy Kochanowskich (obecnie własność Skarbu Państwa) oraz w Andrespolu (nie objęte ochroną jako parki wiejskie). Na terenie gminy Rokiciny znajdują się 2 takie obiekty - park w Łaznowie i Popielawach.

Ochrona przyrody

Najbardziej znaczącym elementem z zakresu ochrony przyrody na terenie partnerstwa jest Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich (PKWŁ). Obejmuje swym zasięgiem północny fragment obszaru partnerstwa na terenie gminy Nowosolna. W granicach PKWŁ znajdują się liczne zabytki architektury, kultury i historii. Do najstarszych należy powstałe w VI wieku, będące najprawdopodobniej ważnym ośrodkiem władzy lokalnej i wojskowej, grodzisko w Skoszewach. Często odwiedzany przez turystów, a także miłośników polskiej literatury, jest klasycystyczny dwór w Byszewach, w którym wielokrotnie przebywał pisarz Jarosław Iwaszkiewicz.

Na terenie parku krajobrazowego miały miejsce ważne wydarzenia historyczne. W okresie Powstania Styczniowego doszło pod Dobrą do nierównego boju oddziału powstańczego z wojskiem carskim. Pamiątką tego wydarzenia jest m.in. głaz ze stalowym krzyżem na wale grodziska w Skoszewach, upamiętniający powstańczą mogiłę. W roku 1914 przez obszar Parku przetoczył się front ciężkich walk Niemców z Rosjanami. O tamtych krwawych wydarzeniach przypominają liczne cmentarze rozsiane w regionie łódzkim.

Priorytetowym zadaniem z zakresu ochrony środowiska jest uporządkowanie gospodarki ściekowej w najbliższych latach. Dobre zaopatrzenie obszaru w wodę, związane z nieomal pełnym zwodociągowaniem, rodzi zwiększoną produkcję ścieków bytowo - gospodarczych.

Zdecydowana większość nieruchomości wyposażona jest w bezodpływowe zbiorniki typu „szambo” z okresowym wywożeniem ścieków przez samochody asenizacyjne do oczyszczalni. Istnieje potrzeba budowy oczyszczalni indywidualnych przydomowych oraz oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej dla zabudowy zwartej. Zagrożenia zasobów wód podziemnych stanowią również częste przypadki „dzikiego” składowania odpadów komunalnych. Na stan